

PÄÄTÖS

Pvm: 22.6.2021

Dnro: POPELY/975/2021

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN (YVA-menettely) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA LIMINGAN JAURANNEVAN TUULIVOIMAHANKKEESSA

HANKE Limingan Jaurannevan tuulivoimahanke, Liminka

HANKKEESTA VASTAAVA

Myrsky Energia Oy ("Myrsky")
Pieni Roobertinkatu 13 B 26
00130 Helsinki

ASIAN VIREILLETULO

Myrsky Energia Oy on 31.3.2021 pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) päätöstä, edellyttääkö yhtiön Limingan Jaurannevan alueelle suunnittelema tuulivoimahanke ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA).

Hankkeesta vastaavan on toimitettava ELY-keskuksen YVA-yksittäistapauspäätöstä varten kuvaus hankkeesta ja sen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista (YVAL 12 §, Valtioneuvoston asetus YVA-menettelystä 1 §). Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on 21.5.2021 pyytänyt täydentämään asiakirjoja näiltä osin. Myrsky Energia Oy täydensi YVA-harkintapyyntöään 10.6.2021.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Myrsky suunnittelee 7-8 tuulivoimalaitosyksikön rakentamista Limingan kuntaan sijoittuvalle Jaurannevan alueelle. Tuulivoimalat tullevat olemaan teholtaan 4-6,4 MW (täydennysaineiston mukaan 5-6,4 MW). Tuulivoimapuiston kokonaisteho tulee olemaan alle 45 MW ja pyyhkäisykorkeudessa varaudutaan kahden läntisimmän voimalan osalta 260 metriin ja muilla 300 metriin.

Alustavan sijoittelun mukaan kaikki voimalapaikat sijoittuvat yksityisten maanomistajien maille. Myrsky on tehnyt sopimukset maanomistajien kanssa kaikista voimalapaikoista.

Myrsky on neuvotellut Fingridin kanssa tuotannon siirtämismahdollisuuksista kantaverkkoon. Jaurannevan alueella tuotettu sähköenergia tultaneen syöttämään kantaverkkoon läheisen Pyhänselkä-Haapajärvi 220 kV johdon varrelle rakennettavan sähköaseman kautta. Voimajohdolle on matkaa noin 5 km ja mahdollisesti tuulivoimatuotanto siirretään rakennettavalle sähköasemalle maakaapelin välityksellä. Tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan kokonaisuudessaan maakaapeleilla. Tällöin välttyttäisiin kokonaan ilmajohtojen rakentamiselta.

Voimalateiden osalta pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään olevaa tietoa. Tuulivoimapuiston sisäiset maakaapelit pyritään sijoittamaan olevan ja rakennettavan tiestön yhteyteen. Tiekuntien ja maanomistajien kanssa tullaan tekemään

sopimukset teiden käytöstä ja vahvennuksesta, uusien teiden rakentamisesta sekä maakaapelireiteistä sitten, kun lopulliset voimalapaikat tarkentuvat hankkeen edetessä.

Voimaloiden komponenttien laivaukset tullevat tapahtumaan joko Oulun Oritkarin tai Raahen Lapaluodon satamien kautta. Oritkarista kuljetusreitti on todennäköisesti 4-tietä etelään Haaransillalle ja siitä Tyrnävälle ja edelleen tietä 8240 Jaurannevalle. Jos laivaukset tapahtuvat Lapaluodon kautta, niin kuljetusreittinä on todennäköisesti 8-tietä Haaransillalle ja siitä eteenpäin kuten edellä.

Kaavoitus

Kaavan alueella ei ole Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa tuulivoima-aluemerkintää. Hanke on kuitenkin voimalamäärältään sellainen, että se jää alle maakunnallisen merkittävyyden. Hankealue sijoittuu maakuntakaavan nk. valkealle alueelle ja alueeseen ei kohdistu maakuntakaavamerkintöjä. Moottorikelkkareitti sivuaa alueen pohjoislaitaa.

Jaurannevan alueella ei ole Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa tuulivoima-aluemerkintää. Hanke on kuitenkin voimalamäärältään sellainen, että se jää alle maakunnallisen merkittävyyden. Pohjois-Pohjanmaan liitto on tietoinen Jaurannevan hankkeesta (teams-palaveri Pohjois-Pohjanmaan liitto/Myrsky 24.3.2021).

Suunnittelualueella on voimassa Oulun seudun yleiskaava 2020. Yleiskaavassa suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan kaavan M-alueelle ja alueelle ei kohdistu muita kaavamerkintöjä.

Limingan kunnanhallitus on hyväksynyt 15.3.2021 Myrskyn kaavoitusaloitteen Jaurannevan maankäyttö- ja rakennuslain 134/2011 §77a mukaisen tuulivoimaosayleiskaavamenettelyn käynnistämiseksi. Myrsky on tehnyt Sitowise Oy:n kanssa sopimuksen kaavan laatimisesta ja Limingan kunta on hyväksynyt kaavoittajan.

Yhdyskuntarakenne ja asutus

Hankkeen etäisyydet keskustajamiin: Temmes 19 km, Muhos 20 km, Rantsila 21 km, Utajärvi 22 km, Tyrnävä 23 km ja Liminka 35 km.

Suunnittelualueen ympäristön yhdyskuntarakenne on muodostunut perinteisesti nauhamaisesti alueen kapeita jokilaaksoja, Muhos- ja Tyrnävänjokilaaksoja seurailevaksi, nauhamaiseksi maaseutasutukseksi.

Muhosjokivarressa on muutamia tiheämpiä asutuskeskittymiä, Mökkikylä, Petäikkö ja Laitineva ja Tyrnävänjokilaaksossa lähimmän harvan kyläasutuksen muodostaa Ylipään kylä. Perinteisen asutuksen lisäksi jokivarsilla on myös loma-asutusta.

Alustavan sijoittelun mukaisesti lähimpään vakituiseen asutukseen on matkaa yhden voimalan osalta noin 1,8 km ja muiden voimaloiden osalta vähintään 2 km. Etäisyys lähimpiin loma-asumuksiin on vähintään 1,5 km.

Vesiolosuhteet, geologia, maankäyttö

Alueen halki luode-kaakko –suunnassa kulkeva Jaurankangas toimii vedenjakajana Muhosjoen ja Tyrnävänjoen välillä ja suunnittelualueen pohjoispuoli on Muhosjoen ja eteläpuoli Tyrnävänjoen valuma-aluetta.

Alueelle ei sijoitu pohjavesialueita. Lähin pohjavesialue on Muhoksella Muhosjoen pohjoispuolelle sijoittuva vedenhankintaa varten tärkeä Hirsijärvi-Ahmas –pohjavesialue ja varsinainen pohjaveden muodostumisalue (11494052V), jotka sijoittuvat noin 4 km päähän suunnittelualueesta.

Alueen kallioperä koostuu pääosin graniittisista syväkivistä. Alueen eteläreunalla, Honkisen alueella, on yksi kalliopaljastuma. Alue on maaperältään moreeniperustaista, mutta maakerroksen pintaosissa tavataan yleisesti rantakerrostumia, kivikkoa, soraa ja hiekkaa. Kohoumien väliset alueet ovat soistuneet. Alueelle ei sijoitu geologisia arvokohteita.

Alue on tehokkaassa metsätalouskäytössä ja ohuemat turvealueet on ojitettu. Märimmät avosuot Jaurankankaan molemmiin puolin ovat keskiosiltaan ojittamattomia. Alueen halki, pitkin Jaurankangasta, kulkee metsäautotie, jota voidaan hyödyntää hankkeessa.

Suojelukohteet

Lähimmät suojelualueet ovat 3 km kaava-alueesta etelään sijoittuva Veneneva-Pelson Natura-alue (SAC/SPA), 6 km lounaaseen sijoittuva Loukkuneva-Isoneva sekä 5 km pohjoiseen sijoittuva Päijänne-Välisuo ja Ruostesuon Natura-alue (SAC).

Alueen läheisyyteen ei sijoitu arvokkaita maisema-alueita tai rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Muinaismuistoja ei alueelta ole tiedossa, mutta arkeologinen inventointi aiotaan tehdä.

Linnusto

Aineistossa on esitetty Sitowisen kautta saadut uhanalaishavainnot ja lähimmät erityistä suojelua vaativien lintulajien reviirit. Tiedossa olevia uhanalaishavaintoja ei sijoitu suunnitellulle kaava-alueelle. Lähimmältä voimalapaikalta on erityistä suojelua vaativan lintulajin reviirin keskukseen etäisyyttä noin 4,2 km. Toisen erityistä suojelua vaativan lintulajin tiedossa olevat reviirit sijoittuvat noin 7 km etäisyydelle lähimmistä voimalapaikoista.

Yhteisvaikutukset

Lähimmät kaavoitetut tuulivoima-alueet ovat Vaalan Naulakangas (Exilion Oy) noin 30 km kaakkoon ja Utajärven Maaselkä (OX2 Oy) noin 35 km koilliseen.

Aineiston mukaan alueella on kartoitettu mahdollisuutta myöhemmin mahdollisesti laajentaa tuulivoima-aluekokonaisuutta sekä Muhoksen että Tyrnävän kuntien puolelle. Suunnitelmat ovat vasta alkuvaiheessa eikä laajentumisen varmuudesta tarkempaa näkyvyyttä tässä vaiheessa.

Melumallinnus (esimerkki)

Suunnittelualueelle tehdään WindPRO-ohjelmalla melumallinnus Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti alueelle todennäköisesti rakennettavan voimalan lähtötiedoilla siinä vaiheessa, kun voimalapaikat ovat kaavassa täsmentyneet. Rakennuslupavaiheessa mallinnus tarvittaessa päivitetään, jos voimalatyyppi muuttuu.

Esimerkkinä on kuva lin Olhava-Myllykangas-Isokangas – kokonaisuuden melumallinnuksesta. Isokankaan 5 pohjoisinta on mallinnettu voimalalla Vestas V162, 5,6 MW napakorkeudella 169 m ja pyyhkäisykorkeudella 250 m. Lähtömelutaso ko. voimalalla on 104,0 dB(A). Muut kuvan voimalat ovat jo toiminnassa olevia ja mallinnettu näiden lähtötiedoilla. 45 dB melukäyrä ulottuu noin 300-350 metrin päähän voimalasta ja 40 dB melukäyrä ulottuu noin 700-800 metrin päähän voimalasta.

Varjostusmallinnus (esimerkki)

Tuulivoimaloiden aiheuttamat varjostusvaikutukset mallinnetaan WindPRO-ohjelman SHADOW-moduulilla. Mallinnukset tehdään nk. real case –mallinnuksena. Todellinen tilanne -laskelma huomioi puolestaan tuulivoimahankkeen paikallisen säätilanteen (pitkän aikavälin keskiarvot) sekä tuulivoimalan roottorin todellisen liikkumisen, mutta ei maaston peitteisyyttä. Tarvittaessa mallinnus voidaan tehdä myös peitteisyys huomioiden käyttäen Luken metsätiedostoja.

Kuvassa on esimerkkinä molemmat mallinnukset lin Isokankaan tuulivoimapuistosta voimalan napakorkeudella 169 m ja roottorin halkaisijalla 162 m, jolloin pyyhkäisykorkeus on 250 m. Ko. mallinnuksessa (real case, no forest) 20 tuntia/vuosi välkkymisen käyrä ulottuu kauimmillaan aamu- ja iltayön tunteina noin 1 km kaakkoon ja lounaaseen, 8 h/a –käyrä ulottuu noin 1,8-2 km kaakkoon ja lounaaseen (yleisesti käytetty välkynnän määrä) ja 1 h/a –välkyntäkäyrä ulottuu kauimmillaan noin 2,5 km päähän. Kun peitteisyys huomioidaan, nähdään, että välkkymisen näkyminen maastossa vähenee hyvin voimakkaasti.

ASIAN KÄSITTELY

Viranomaisten kuuleminen

YVA-lain 13 §:n mukaan ennen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa koskevan päätöksen tekemistä on arviointimenettelyn tarpeesta kuultava asianomaisia viranomaisia, ellei tämä ole ilmeisen tarpeetonta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus pyysi lausunnot Limingan kunnalta, Muhoksen kunnalta, Tynmävän kunnalta, Pohjois-Pohjanmaan liitolta, Pohjois-Pohjanmaan museolta ja Metsähallitukselta. Täydennysaineistoa ei lähetetty lausuntopyyntökierrakkeelle.

Limingan kunta

Limingan kuntaa on pyydetty antamaan lausunto ELY-keskukselle, edellyttäkö Myrsky Energia Oy:n Limingan Jaurannevan alueelle suunnittelema tuulivoimahanke ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA). Tuulivoimalaitoksia olisi 7-8 kpl, niiden kokonaisteho alle 45 MW ja pyyhkäisykorkeudessa varaudutaan kahden läntisimmän voimalan osalta 260 metriin ja muilla 300 metriin.

1.2.2019 voimaan tulleen uudistuneen YVA-lain hankeluettelon mukaan YVA-menettelyä tulee soveltaa tuulivoimalahankkeisiin, mikäli voimalaitosten määrä on vähintään 10 tai niiden yhteen laskettu kokonaisteho on vähintään 45 MW. Kyseessä oleva hanke ei edellytä automaattisesti YVA-menettelyä. YVA-menettely voi kuitenkin tulla harkinnanvaraisesti sovellettavaksi ELY-keskuksen päätöksellä, mikäli hanke todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVAL 3.2 §). Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä on säädetty YVA-lain liitteessä 25.5.2021 mennessä.

Alue sijaitsee noin 35 km Limingan kirkonkylästä ja n. 27 km Ala-Temmes kaava-alueesta. Alustavan sijoittelun mukaisesti lähin vakituinen asutus sijaitsee Tynmävän kunnan puolella ja lähimmän voimalan osalta matkaa tulee noin 1,8 km ja muiden voimaloiden osalta vähintään 2 km. Etäisyys lähimpiin loma-asumuksiin on vähintään 1,5 km.

Lähimmät suojelualueet ovat 3 km kaava-alueesta etelään sijoittuva Veneneva-Pelson Natura-alue (SAC/SPA), 6 km lounaaseen sijoittuva Loukkuneva-Isoneva sekä

5 km pohjoiseen sijoittuva Päijänne-Välisuo ja Ruostesuo Natura-alue (SAC; Liite 2).

Limingan kunnanhallitus on hyväksynyt 15.3.2021 Myrskyn Energia Oy:n kaavoitusaloitteen Jaurannevan maankäyttö- ja rakennuslain 134/2011 §77a mukaisen tuulivoimaosayleiskaavamenettelyn käynnistämiseksi. Kaavan laatimisen konsulttina toimii Sitowise Oy.

Jaurannevan alueella ei ole Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa tuulivoima-aluemerkintää. Hanke on kuitenkin voimalamäärältään sellainen, että se jää alle maakunnallisen merkittävyyden. Pohjois-Pohjanmaan liitto on tietoinen Jaurannevan hankkeesta. Vaikka suunniteltu hanke ei tule ylittämään YVA-lain arviointimenettelyn kynnystä (126/2019 Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain liitteen 1 muuttamisesta, 1.2.2019 kohta 7e; vähintään 10 voimalaa, vähintään 45 MW yhteenlaskettu teho).

Limingan kunta katsoo, että koska kaavan vaikutusalue ylittää naapurikuntien puolelle, jossa sijaitsee lähimmät asutukset, voisi olla tarkoituksenmukaista toteuttaa alueelle YVA-menettely.

Muhoksen kunta

YVA-lain 15 § 1 momentin mukaan ”Hankkeen ympäristövaikutukset on selvitettävä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä suunnittelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa hankkeen muu valmistelu huomioonottaen vaihtoehtojen ollessa vielä avoinna.” Jaurannevan tuulivoimahanketta koskevan hankkeen hankekuvauksessa on ilmoitettu, että tuulivoimatoimija tutkii myös mahdollisuutta laajemmalle hankkeelle, kuin minkä osalta se on esittänyt YVA-tarpeen tarveharkintaa. Muhoksen kunta katsoo, että YVA-lain mukaan ympäristövaikutusten arvioinnin oikea ajankohta olisi hankkeen tässä vaiheessa, jossa hankkeen kaikki vaihtoehdot ovat vielä avoinna. Mikäli ELY-keskus toteaa YVA-menettelyn tarpeelliseksi, tulisi arvioinnissa huomioida hankkeen kaikki tunnistettavissa olevat laajenemismahdollisuudet, kuitenkin niin, ettei tuulivoimaloita suunnitella rakennettavaksi 5 km:a lähemmäksi Muhoksen puolella sijaitsevaa asutusta.

Lisäksi kunnanhallitus toteaa, ettei YVA-menettelyllä taata tuulivoimahankkeen hyväksyttävyyttä, koska nykylainsäädännöllä ei suojella riittävästi asukkaita tuulivoiman haitoilta.

Tyrnävän kunta

Tyrnävän kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että vaikka Limingan Jaurannevan hanke ei sellaisenaan edellytä YVA-menettelyä, on Myrsky Energia Oy:n kanssa käyty alustavaa keskustelua Jaurannevan hankealueen liittämisestä jatkossa myös Tyrnävän kunnan puolelle laajenevaksi laajemmaksi kokonaisuudeksi (Tyrnävä–Liminka–Muhos). Ympäristövaikutusten arviointi on hankkeen osalta tulossa ajankohdaiseksi viimeistään laajempien suunnitelmien edetessä. Tässä vaiheessa on hyvä arvioida, olisiko näitä laajenemisen vaihtoehtoja ja edellytyksiä syytä tutkia ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä vaihtoehtoisina tarkasteluina jo nyt Limingan kunnassa vireillä olevan hankkeen valmistelun yhteydessä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Myrsky Energia Oy ja Pohjois-Pohjanmaan liitto ovat pitäneet yhteisen neuvottelun 24.3.2021 ja 6.11.2020, jolloin on keskusteltu yhtiön tuulivoimasuunnitelmista, Pohjois-Pohjanmaan TUULI-hankkeesta ja maakuntakaavan ohjausvaikutuksesta.

Maakuntakaava ohjaa seudullista eli vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista. Jaurannevan tuulivoima-alue on maakuntakaavan näkökulmasta ei-seudullinen hanke, sillä hankkeessa toteutettaisiin enintään 8 voimalaa. Maakuntakaavassa 2 osoitetaan vain seudulliset eli vähintään 10 voimalan tuulivoima-alueet. Tuulivoimaa ohjaavien 1. ja 3. vaihemaakuntakaavojen suunnittelumääräyksissä todetaan, että maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia. Jaurannevan tuulivoimapuiston vaikutusarvioinnissa on varmistuttava, että maakuntakaavan keskeiset tavoitteet ja periaatteet eivät vaarannu ja ettei hanke vaikeuta maakuntakaavan toteutumista.

Maakuntakaavan merkinnät

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa Jaurannevan tuulivoima-alueen pohjoisreunaan Limingan ja Muhoksen kuntarajojen tuntumaan on osoitettu moottorikelkkailureitti. Muut maakuntakaavassa osoitetut merkinnät sijoittuvat alueen ulkopuolelle, joita ovat mm. lähimmillään 1,4 kilometrin päässä lounaassa sijaitseva Venenevan luonnon monikäyttöalue ja noin 1,6 kilometriä hankealueesta lounaaseen ulottuva Siikalatvan varalaskupaikan suoja-alueen pohjoisreuna. Noin 1,9 km hankealueelta lounaaseen sijaitsee maakuntakaavassa osoitettu Veneneva-Pelson luonnonsuojelualue (SL) ja 2,8 km etelään Veneneva-Pelson Natura-alue. Hankealueen pohjoispuolella, lähimmillään noin 5 km päässä sijaitsevat maakuntakaavassa osoitetut Päijänne-Välisuo ja Ruostesuon Natura-alue ja 7 km päässä Torakankaan valtakunnallisesti arvokas rantakerrostuma (ge-3) sekä tärkeitä pohjavesien muodostumisalueita. Hankealueen länsipuolella maakuntakaavaan on merkitty 220 kV pääsähköjohto ja uusi 400 kV:n pääsähköjohto.

Tuulivoimahankkeen vaikutukset on arvioitava huolellisesti näihin arvokkaisiin alueisiin.

Yhteisvaikutukset ja TUULI-hanke

Tällä hetkellä lähin vireillä oleva tuulivoimahanke sijaitsee 23 kilometrin päässä Vaalan kunnan länsiosassa Naulakankaalla, jonne suunnitellaan 6 voimalan tuulivoimapuistoa. Muut vireillä tai toiminnassa olevat tuulivoimapuistot sijaitsevat yli 24 kilometrin etäisyydellä. Pohjois-Pohjanmaan liiton tiedossa on useita esiselvitysvaiheessa olevia tuulivoimahankkeita Jaurannevan tuulivoimahankkeen läheisyydessä. Jaurannevan tuulivoimapuiston laajentumisalueen lisäksi tuulivoimahankkeita on mahdollisesti tulossa lähitulevaisuudessa vireille 5-11 kilometrin säteellä Jaurannevan 7-8 voimalan tuulivoima-alueesta. Tällöin tuulivoimahankkeet ja niiden tarvitsema sähkönsiirtokapasiteetti synnyttävät yhteisvaikutuksiltaan laajemman ja merkittävämmän kokonaisuuden maakuntakaavallisesti.

Pohjois-Pohjanmaan liitossa on käynnistynyt TUULI-hanke, jonka tavoitteena on tarkastella uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita maakunnassa. TUULI-hankkeessa laaditaan myös useita tuulivoimatuotantoa ja sijoittamista koskevia taustaselvityksiä kuten linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys, viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys ja sähkönsiirtoselvitys. TUULI-hankkeen tuloksia tullaan hyödyntämään lakisääteisen kaavoituksen tukena maakunta- ja kuntatasolla. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan päivittäminen käynnistetään loppuvuodesta 2021. TUULI-hankkeen selvitysten ja sijainninohjauksen tulokset ovat maakuntakaavan kartalle tulevan tuulivoiman ohjauksen lähtökohtina.

Loppupäätelmä

Pohjois-Pohjanmaan liitto on tutustunut hankkeen selvitysaineistoon ja tarkastellut Jaurannevan tuulivoimahankkeen mahdollisia vaikutuksia maakuntakaavan suunnitteluperiaatteiden 3 näkökulmasta. Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan hankkeessa ei ole tarpeen soveltaa YVA-menettelyä.

Pohjois-Pohjanmaan museo, rakennettu kulttuuriympäristö

Hankealue sijoittuu Muhosjoen ja Tyrnäväjoen varrelle sijoittuvien kylien asuntojen ja loma-asuntojen väliselle Jaurannevan avoimelle suoalueelle. Jokivarsille sijoittuu asutusta, joista on arvotettu puolenkymmentä maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristön kohdetta, mihin hankkeella on vaikutuksia maisemaan. Limingan kunnan puoleisella hankealueella ei varsinaisesti ole arvokohteita. Vaikutukset tulevat riittävästi huomioiduksi yleiskaavan laatimisen yhteydessä. Pohjois-Pohjanmaan museo ei näe rakennetun kulttuuriympäristön osalta erillistä YVA-menettelyn soveltamistarvetta Jaurannevan tuulivoimahankkeen yhteydessä.

Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologia

Alueelta ei tunneta muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muuta arkeologista kulttuuriperintöä. Lähin tunnettu muinaisjäännos on alueesta kolmen kilometriä etelään sijaitseva kivikautinen asuinpaikka Tyrnävä Vesala SW (1000006375). Runsaammin muinaisjäännöksiä tunnetaan alueesta 10-15 km sijaitsevien Utajärven Rokuan ja Tyrnävän haisunrämeen alueilta. Muhosjoen ja Tyrnävänjoen välissä sijaitseva hankealue on jokseenkin loivapiirteistä suovaltaista maastoa noin 80-95 metrin korkeudella nykyisestä merenpinnasta. Hankealueelle ei tietävästi ole aiemmin kohdistunut arkeologisia selvityksiä.

Pohjois-Pohjanmaan museo ei näe tarvetta YVA-menettelylle. Hankkeen vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön tulevat arvioitaviksi hankealueen tuulivoimayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Hankealueella sekä suunnitellulla sähkönsiirtoireitillä tulee tehdä arkeologinen maastoinventointi yleiskaavoituksen yhteydessä.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Täydennyspyynnön yhteydessä ELY-keskus toimitti YVA-yksittäistapauspäätöstä varten saamansa lausunnot hankevastaavalle kommentointia varten. Hankevastaava ei kommentoinut lausuntoja.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Myrsky Energia Oy:n Limingan Jaurannevan tuulivoimahankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain liitteenä olevassa hankeluettelossa. 1.2.2019 voimaan tulleen uudistuneen YVA-lain hankeluettelon mukaan YVA-menettelyä tulee soveltaa tuulivoimalahankkeisiin, mikäli voimalaitosten määrä on vähintään 10 tai niiden yhteenlaskettu kokonaisteho on vähintään 45 MW.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

YVA-lain 11 §:n mukaan ELY-keskus on toimivaltainen viranomainen päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on kuullut ennen päätöksen tekemistä arviointimenettelyn tarpeesta asianomaisia viranomaisia YVA-lain 13 §:n mukaisesti.

Päätöksenteossa otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 ja YVA-asetuksen 2 §:ssä (YVA-laki 3 § 3 mom.).

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa koskevan päätöksenteon perusteena olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2. Päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa on tarkasteltava erityisesti hankkeen ominaisuuksia (mm. hankkeen kokoa ja hankkeen yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa), sijaintia (mm. nykyistä maankäyttöä) sekä vaikutusten luonnetta (mm. vaikutusten kohteena olevan väestön määrää, vaikutusten suuruutta, kestoa, toistuvuutta ja palautuvuutta).

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen (277/2017, YVA-asetus) 2 §:ssä säädetään luonnonympäristön sietokyvyn ottamisesta huomioon päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa. Lainkohdan mukaan päätettäessä YVA-menettelyn soveltamisesta YVA-lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen on lain liitteessä 2 olevan 2 kohdan c alakohdassa mainitun luonnonympäristön sietokyvyn osalta otettava huomioon erityisesti mm. lain nojalla luokitellut tai suojellut alueet sekä jäsenvaltioiden luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY ja luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY perusteella määrittelemät Natura 2000 -alueet (YVA-asetus 2.1 §:n 5 kohta).

ELY-keskuksella on ollut päätöstä varten käytettävissä riittävät tiedot. Harkintapyyntöissä ja sen täydennysaineistossa on kuvattu hanketta ja niitä ympäristönäkökohtia, joihin hankkeella on todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia. Saadun aineiston mukaan hankkeessa aiotaan selvittää kasvillisuus ja luontotyytit, lepakot, liito-orava, viitasammakot (tehdään linnustoselvitysten ohessa), linnusto (syys- ja kevätmuutto, metsäkanalintujen soidinpaikat, pöllöt), arkeologinen inventointi, maisema (näkevyyssanalyysi, havainnekuvat), meluselvitys ja matalataajuinen melu sekä välkeselvitys.

Hankkeen yhteydessä esitetyt haittojen lieventämistoimet

YVAL 13 § mukaan niissä tapauksissa, joissa arviointimenettelyä ei edellytetä, päätöksessä on todettava myös mahdolliset hankkeesta vastaavan esittämät hankkeen ominaisuudet ja erityiset toimenpiteet, joilla pyritään välttämään tai ehkäisemään hankkeen merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hanketoimijan selvityksessä ei ole esitetty lieventämistoimia.

Aineiston mukaan tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan kokonaisuudessaan maakaapeleilla ja mahdollisesti tuulivoimatuotanto siirretään rakennetavalle sähköasemalle maakaapelin välityksellä, jolloin välttyttäisiin kokonaan ilmajoh-tojen rakentamiselta. Voimaloiden pyyhkäisykorkeudessa varaudutaan kahden läntisimmän voimalan osalta 260 metriin ja muilla 300 metriin.

ELY-keskus pitää hyvänä ratkaisuna sekä maakaapelin käyttöä että kahden läntisimmän voimalan madaltamista. Nämä toimenpiteet saattavat hieman vähentää meluvaikutuksia sekä maisemaan ja linnustoon kohdistuvia vaikutuksia.

Maakaapelia ja matalampia voimaloita ei kuitenkaan ole esitetty lieventämistoimina hankkeen toimijan suunnalta eikä ole varmuutta, että näin aiotaan menetellä.

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne

Limingan Jaurannevan tuulivoimahankkeen voimalamäärä (7-8 kpl) jää YVA-menettelyn hankerajan alapuolelle ja tuulivoimapuiston kokonaistehon todetaan olevan alle 45 MW, joka on nykyisin YVA-menettelyn raja. Ympäristövaikutusten arviointimenetely ei ole tarpeen YVA-lain liitteen 1. hankeluettelon perusteella.

Vaikutusten luonteen arvioinnissa on huomioitava mm. vaikutusten kohteena oleva väestön määrä. Vaikka hankkeen vaikutukset saattavat kohdistua kolmen kunnan (Liminka, Muhos ja Tyrnävä) alueelle, hanke on kaukana suuremmista asutuista taajamista ja asutus on hankealueen läheisyydessä harvaa. Näin ollen ELY-keskus katsoo, että vaikutusten kohteena oleva väestön määrä ei ole peruste YVA-menettelylle.

Jokivarsilla on kuitenkin asutusta ja loma-asutusta ja tiheämpiä asutuskeskittymiä. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ja osallistaminen tulee huomioida kaavoituksen yhteydessä hankkeen koko vaikutusalueella.

Maankäyttö ja kaavoitus

YVAL liitteen 2 mukaan hankkeen vaikutusalueella olevan ympäristön herkkyyttä on tarkasteltava ottaen huomioon erityisesti nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö. Hankkeella ei ennalta arvioiden tulisi olemaan sellaisia maankäyttöllisiä tai kaavallisia vaikutuksia, jotka edellyttäisivät YVA-menettelyä.

Tuulivoimaloiden rakentamismahdollisuus on tarpeen tutkia tuulivoimarakentamista ohjaavalla yleiskaavalla. Kaavoituksen yhteydessä tulee huomioidavaksi maakunta-kaavan tuulivoimarakentamista ohjaavat määräykset. Yleiskaavaa laadittaessa tulee selvittää suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset koko alueelta, jolle kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavaa laadittaessa on otettava huomioon maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 39 §:n mukaisten yleiskaavan sisältövaatimusten lisäksi tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset (MRL 77b §).

Koska osa hankkeen vaikutuksista ulottuisi Muhoksen ja Tyrnävän kuntien puolelle, tulee kaava-aineiston olla nähtävillä Limingan kunnan lisäksi myös Muhoksen ja Tyrnävän kunnissa.

Luonnonympäristön sietokyky

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen (277/2017, YVA-asetus) 2 §:ssä säädetään luonnonympäristön sietokyvyn ottamisesta huomioon päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan YVA-menettelyä ei voida edellyttää luonnonympäristön sietokyvyn perusteella, koska suojelualueet ja erityistä suojelua vaativien lintulajien reviirit sijoittuvat lähimmillään yli 3 km etäisyydelle.

Hankkeen vaikutukset Veneneva-Pelson (SAC/SPA), Loukkuneva-Isonevan (SAC), Päijänne-Välisuo ja Ruostesuon Natura-alueisiin (SAC) ja muihin suojelualueisiin tulee arvioida riittävällä tavalla.

Erityistä suojelua vaativiin lintulajeihin kohdistuvista vaikutuksista tulee laatia kattava vaikutusten arviointi. Lintujen liikkumista ja törmäysriskiä on tarpeen arvioida huolella. Erityisen tärkeää on selvittää, missä määrin linnut lentävät suunnitellun tuulivoimapuistoalueen läpi esimerkiksi ruokailulenkoillaan.

Märimmät avosuot Jaurankankaan molemmin puolin todetaan olevan keskiosiltaan ojittamattomia. Voimaloiden, tiestön, maakaapeleiden ja muista hankkeen rakenteista ei saa aiheutua kuivattavia vaikutuksia luonnontilaisille suoalueille, myöskään niiden reuna-alueille. Tätä tulee arvioida kaavamenettelyn yhteydessä riittäviin suokasvillisuuden ja suotyyppien inventointeihin perustuen.

Lisäksi ELY-keskus katsoo, että Rokuan alue on huomioitava vaikutusten arvioinnissa paitsi suojelualueena myös virkistys- ja matkailualueena.

Maisema ja kulttuuriperintö

Ennalta arvioiden hankkeen maisemavaikutukset eivät ole merkittäviä puuston peitteisyyden ja harvan asutuksen takia. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeen 7-8 voimalan maisemalliset vaikutukset eivät ole laajuudeltaan rinnastettavissa 10 tuulivoimalan hankkeeseen.

Huomionarvoista on, että jokivarsille sijoittuu asutusta ja loma-asutusta sekä maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristön kohteita. Hankkeen maisemavaikutuksia tulee arvioida riittävin kuvasovittein.

Hankealueelta aiotaan laatia arkeologinen inventointi. ELY-keskus toteaa, että myös sähkönsiirtoreitti tulee inventoida.

Melu ja välke

Täydennetyssä lausuntopyynnössä on esitetty mallinnusesimerkit melusta ja välkkeestä käyttäen lin Olhava-Myllykangas-Isokangas tuulivoimahankkeen mallinnuksia.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeen melu- ja välkevaikutukset eivät ennalta arvioiden ole merkittäviä, koska voimalat sijoittuvat vähintään 1,5-1,8 km etäisyydelle asutuksesta ja loma-asutuksesta. Melu- ja välkemallinukset tulee tehdä kaavoituksen yhteydessä valituilla voimalatyypeillä ja -sijoitteluilla. Voimalat tulee sijoittaa niin, että melun ja välkkeen ohjearvot ja toimenpiderajat eivät ylitä.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

YVA-lain liitteen 2 kohdan 1 mukaisesti hankkeen ominaisuuksia tarkastellessa on otettava huomioon erityisesti hankkeen koko ja sen yhteisvaikutukset muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden kanssa.

Lähimmät kaavoitetut tuulivoima-alueet (Vaalan Naulakangas ja Utajärven Maa-selkä) sijaitsevat noin 30-35 km etäisyydellä, joten hankkeella ei ole merkittäviä yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa.

Aineiston mukaan alueella on kartoitettu mahdollisuutta myöhemmin laajentaa tuulivoima-aluekokonaisuutta sekä Muhoksen että Tyrnävän kuntien puolelle. Suunnitel-

mat ovat vasta alkuvaiheessa, joten niitä ei voida ottaa huomioon tässä päätöksenteossa. Yhteisvaikutukset lähialueen muiden tuulivoimaloiden kanssa tulee selvittää myöhemmissä hankkeissa, mikäli suunnitelmat realisoituvat.

Jatkosuunnittelussa tulee seurata Pohjois-Pohjanmaan liiton TUULI-hankkeen etenemistä ja hyödyntää siinä saatavaa tietoa.

Osallistaminen

YVA-lain tavoitteena on mm. lisätä kaikkien tiedon saantia ja osallistumismahdollisuuksia (YVAL 1 §).

Hanke sijoittuu Limingan kuntaan, mutta vaikutuksia voi kohdistua myös naapurikuntaan (Muhos ja Tyrnävä). Hanke edellyttää tiedottamista, yhteensovittamista ja kuulemistä monien toimintojen osalta, mutta YVA-menettelyä edellyttäviä merkittäviä osallistamistarpeita ei kuitenkaan ole tunnistettavissa.

ELY-keskus korostaa laajaa tiedottamista vaikutusalueen asukkaille, loma-asukkaille ja muille toimijoille. Osallistaminen ja tiedottaminen tulee kohdistaa Limingan, Tyrnävän ja Muhoksen kuntien alueet huomioon ottaen.

Yhteenveto

Saadun selvityksen perusteella suunnitellusta Limingan Jaurannevan tuulivoimahankkeesta ei todennäköisesti aiheutuisi, ottaen huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne todennäköisesti laadultaan tai laajuudeltaan sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka kokonaisuutena olisivat rinnastettavissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa mainittujen hankkeiden merkittäviin ympäristövaikutuksiin, kun otetaan huomioon myös todennäköisesti muodostuvat yhteisvaikutukset ja esitetyt lieventämistoimet.

Mikäli hanke muuttuu nyt esitetystä tai sitä myöhemmin laajennetaan, tulee YVA-menettelyn tarve arvioida uudestaan. Jatkosuunnittelussa tulee lisäksi ottaa huomioon tätä päätöstä varten annetut lausunnot.

SELVILLÄOLOVELVOLLISUUS

Vaikka hankkeeseen ei sovelleta arviointimenettelyä, on hankkeesta vastaavan sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 3, 11, 12, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1, 2 §.

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen saa hakea muutosta tähän päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointineuttely ole tarpeen. Muutosta voidaan hakea vasta siinä vaiheessa, kun edellä mainitusta päätöksestä on mahdollisuus valittaa (YVA-laki 37 § 2 momentti).

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN**Tiedottaminen**

Päätös on nähtävillä Limingan, Muhoksen ja Tyrnävän kuntien virallisilla ilmoitustauluilla ja osoitteessa www.ymparisto.fi/yva-paatokset/pohjois-pohjanmaa

JAKELU Myrsky Energia Oy saantitodistuksin

Sähköisesti:
Limmingan kunta
Muhoksen kunta
Tyrnävän kunta
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan museo
Metsähallitus

LIITE Valitusosoitus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Heli Kinnunen ja ratkaissut johtaja Jonas Liimatta.

VALITUSOSOITUS

Liite ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 § :n mukaiseen päätökseen

Valitusviranomainen

Hankkeesta vastaava saa hakea muutosta tähän päätökseen **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Valitus osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies myös tämän nimi ja yhteystiedot
- postiosoite tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeuteen.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut valituksen kohteena olevan päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valittajan antama valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa valitusviranomaiselle.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallinto-tuomioistuimet>.

Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä hallinto-oikeudessa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15. Tämä koskee myös sähköisessä asiointipalvelussa, sähköpostitse, postitse tai telekopiona toimitettavaa valitusta.

Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituksen valitusajassa myös sille henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle. Tämän on toimitettava valitus viipymättä hallinto-oikeuteen.

Valituksen toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3. krs, 90100 Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42800
Faksi: 029 56 42841
Aukioloaika: arkisin kello 8.00 - 16.15.

Valituksen käsittelystä perittävä maksu

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tämä asiakirja POPELY/975/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/975/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kinnunen Heli 22.06.2021 10:21

Ratkaisija Liimatta Jonas 22.06.2021 10:23

